

6.3.20. Bulaşıcı Hastalıkların İhbar ve Bildirim Sistemi Genelgesi (2015/18)

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Sayı : 13588366
Konu : Bulaşıcı Hastalıkların
İhbar ve Bildirim Sistemi

TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU - TESEK
BULAŞICI HASTALIKLAR DAİRE BAŞKANLIĞI
23.10.2015 13:57 / 13588366 / 010.06.99 / 061

GENELGE
2015/.. 18...

Dünyada eski çağlardan günümüze kadar bulaşıcı hastalıklar, sık ve yaygın görülmesi, ölümlere, başka hastalıklara ya da sakatlıklara yol açması, iş gücü ve maddi kayıplara sebep olması dolayısıyla ile her zaman ülkelerin öncelikleri arasında yer almış ve bulaşıcı hastalıklarla mücadele, koruma ve kontrol önlemlerinin alınması için birçok çalışmalar yapılmıştır. Ticaret, turizm gibi sebeplerle gerek ülke içinde gerekse ülkelerarası seyahatlerin artması nedeniyle bulaşıcı hastalıkların ilk ortaya çıktığı bölge veya ülke ile sınırlı kalmayıp kolaylıkla ve hızlı bir şekilde yayıldığı dikkate alındığında, bulaşıcı hastalıklara karşı koruma ve kontrol önlemlerinin alınması zorunluluğu artarak devam etmektedir.

Ülkemizde, bulaşıcı hastalıkların mortalitesi ve morbiditesinin azaltılması amacı ile oluşturulan bulaşıcı hastalıkların sürveyansı sistemi kapsamında, sağlık politikalarının belirlenmesi, hastalıklara ait kontrol programlarının oluşturulması, programların izlenmesi ve gerektiğinde yeni düzenlemeler yapılması amacı ile kullanılan temel veri kaynaklarının en önemlilerinden biri bulaşıcı hastalıkların ihbarı ve bildirimini ile elde edilen bilgilerdir.

Bulaşıcı hastalıkların ihbarı ve bildirimini ile alakalı olarak Bulaşıcı Hastalıklar Sürveyans ve Kontrol Esasları Yönetmeliği 30/05/2007 tarihli ve 26537 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Daha sonra mevcut yönetmelikte yer alan ve hastalıkların bildirimlerinde kullanılan standart vaka tanımlarında güncelleme yapılarak mezkur yönetmelik değişikliği 02/04/2011 tarihli ve 27891 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Bulaşıcı hastalıkların halk sağlığı açısından tehdit oluşturma özellikleri olması ve bu tehditlerin erkenden saptanarak gerekli koruma ve kontrol önlemlerinin alınabilmesi amacı ile hastalık ihbar ve bildirimlerinin tanı koyan tüm hekimler tarafından yapılması gerekmektedir.

Bulaşıcı hastalıkların ihbar ve bildirimini konusunda sağlık bilgi sistemlerine yönelik çalışmalar halen devam etmekte olup, bu süreç içerisinde bulaşıcı hastalıkların ihbar ve bildirimini aşağıdaki hususlara göre yapılacaktır;

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Sayı : 13588366
Konu : Bulaşıcı Hastalıkların
İhbar ve Bildirim Sistemi

1) Bildirimi zorunlu bir bulaşıcı hastalığın ihbarı ve bildiriminden sağlık hizmeti veren bütün kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler sorumludur.

2) Ülke genelinde hizmet veren üniversiteler de dâhil olmak üzere tüm yataklı tedavi kurumlarında bulaşıcı hastalıkların takibi ve bildirimlerinden sorumlu sürveyans sorumlusu belirlenecektir. Yataklı tedavi kurumlarının büyüklüğüne göre sürveyans sorumlusuna yardımcı olmak üzere personel görevlendirilecektir. Görev alacak kişiler sağlık personeli arasından belirlenecek ve başhekim yardımcısına bağlı olarak hizmet verecektir. Kurum ve kuruluşlar tarafından konu ile ilgili kişilerin isimleri ve bu isimlerin değişiklikleri halk sağlığı müdürlüğüne (Müdürlük/HSM) bildirilecektir.

3) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu (Kurum) tarafından, belirlenen bildirim zorunlu bulaşıcı hastalıklara ait standart vaka tanımları ve tanı kriterleri, hastalıkların gruplandırılması, sürveyans gerekçeleri ve sürveyans şekli, Bulaşıcı Hastalıkların İhbarı ve Bildirim Sistemi Standart Tanı, Sürveyans ve Laboratuvar Rehberi ile yayımlanacak olup bu rehberde göre iş ve işlemler tesis edilecektir.

4) Sağlık kurum ve kuruluşlarında kullanılan hastane bilgi yönetim sistemi ve aile hekimliği bilgi sistemi gibi yazılım programlarında, bulaşıcı hastalık bildirim ekranına (Form-014 - Bildirimi Zorunlu Bulaşıcı Hastalıklar Bildirim Formu (Ek-1)) hastanın kimlik bilgileri, kayıtlı ikamet adresi bilgisi, hastalığa ait bilgilerden hastalık adı ve hastalık kodu ile bildirim yapan kurum ve kişi bilgilerinin tam olarak gelmesi sağlanacaktır. Bildirimi zorunlu bulaşıcı hastalık tanısı koyan her hekim tarafından, hastalığın bildiriminin yapılması için bu bildirim ekranında bulunan boş alanlara ait bilgiler girilecektir.

5) Aile hekimleri tarafından yazılım programında bulunan bulaşıcı hastalık bildirim ekranında yer alan bilgiler doldurulacak ve Sağlık Bilgi Sistemlerine günlük olarak gönderilecektir.

6) Diğer sağlık kurum kuruluşlarında görev yapmakta olan hekimler tarafından ise yazılım programında bulunan bulaşıcı hastalık bildirim ekranında yer alan bilgiler doldurulacak, sonrasında Form-014 çıktısı alınacaktır. Bu Form-014'lere ait çıktılar sağlık kurum ve kuruluşları tarafından, sağlık kurumunun bulunduğu ilçedeki Toplum Sağlığı Merkezine (TSM) günlük olarak gönderilecektir. Ayrıca bu sağlık kurum ve kuruluşları günlük olarak Sağlık Bilgi Sistemlerine veri gönderimine de devam edeceklerdir.

7) Aile hekimlerinden elektronik ortamda yapılan bulaşıcı hastalık bildirimlerinin Sağlık Bilgi Sistemleri aracılığı ile TSM tarafından görülmesi sağlanacaktır.

8) Bildirimi yapılan hastalıklara ait raporların Temel Sağlık İstatistikleri Modülü (TSİM) içinde görülmesi sağlanacaktır.

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Sayı : 13588366
Konu : Bulaşıcı Hastalıkların
İhbar ve Bildirim Sistemi

9) Form-014 veya Sağlık Bilgi Sistemlerinden alınan bildirimler ayrıca kişinin ikamet ettiği bölgedeki TSM'ye gönderilmeyecektir.

10) TSİM'de yer alan veriler, TSM ve HSM tarafından kontrol edilecek ve analizleri yapılacaktır.

11) THSK ilgili Daire Başkanlıkları tarafından raporlamalar değerlendirilecektir.

12) Kurum tarafından sentinel ve sendromik sürveyans kapsamında değerlendirilen akut bağırsak enfeksiyonu, makülopapüler döküntülü hastalıklar, akut flask paralizi, maternal neonatal tetanoz ve influenza gibi bazı özel hastalıklar ve sendromlar için özel sürveyanslar yürütülmektedir. Bu hastalıklara ait bildirimler, Bulaşıcı Hastalıkların İhbarı ve Bildirim Sistemi Standart Tanı, Sürveyans ve Laboratuvar Rehberi ve ayrıca yayınlanan ilgili mevzuatlar çerçevesinde yapılacaktır.

13) İhbar ve bildirim sistemi kapsamında bulaşıcı hastalıklar ve etkenler Ek-2'deki tanımlanan dört grup halinde takip edilecektir. Bu gruplar;

- a) A Grubu Bildirimi Zorunlu Bulaşıcı Hastalıklar,
- b) B Grubu Bildirimi Zorunlu Bulaşıcı Hastalıklar,
- c) C Grubu Bildirimi Zorunlu Bulaşıcı Hastalıklar,
- d) D Grubu Bildirimi Zorunlu Etkenler,

A Grubu Bildirimi Zorunlu Bulaşıcı Hastalıklar; ülke genelinde hizmet veren tüm sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan hekimler tarafından bildirim yapılacak hastalıkları kapsar. Hastalığın bildirimi yukarıda belirtilen usuller ve Ek-3'deki akış sistemi çerçevesinde yapılacaktır.

B Grubu Bildirimi Zorunlu Bulaşıcı Hastalıklar, uluslararası bildirim zorunlu olan hastalıkları ve durumları kapsar. Ülke genelinde hizmet veren tüm sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan hekimler tarafından yapılacak hastalığın bildirimi yukarıda belirtilen usuller ve Ek-4'deki akış sistemi çerçevesinde yapılacaktır. Bu grupta yer alan hastalıklarda ayrıca aşağıdaki esaslara uyulacaktır.

a) Bu hastalıklar tespit edildiği anda, tek vaka görülmesi durumunda dahi, ivedilikle, en hızlı iletişim araçları kullanılarak, direkt olarak Müdürlüğe **İHBAR** edilecektir. Müdürlük tarafından da en hızlı iletişim araçları kullanılarak Kurum'a bildirilecektir.

b) Bu hastalıklar için, Kurum tarafından uluslararası bildirim yapılacaktır.

c) Hastalık ile ilgili olarak Kurum ve/veya Müdürlük kanalı ile inceleme başlatılacaktır.

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Sayı : 13588366
Konu : Bulaşıcı Hastalıkların
İhbar ve Bildirim Sistemi

C Grubu Bildirimi Zorunlu Hastalıklar, yataklı tedavi kurumları tarafından bildirimi yapılacak hastalıkları kapsar. Hastalığın bildirimi yukarıda yer alan esaslar ve Ek-5’de yer alan akış şeması çerçevesinde yapılacaktır.

D Grubu Bildirimi Zorunlu Etkenler, tanı koyma kapasitesine sahip veya sentinel laboratuvarlar tarafından tespit edilen etkenleri kapsar. Laboratuvarlardan enfeksiyöz etkenin bildirimi aşağıda yer alan esaslar ve Ek-6’da yer alan akış şeması çerçevesinde yapılacaktır.

a) Etkenin bildirimi; laboratuvarlarda görevli hekimler tarafından Form-014D “Grup D – Enfeksiyon Etkenleri Bildirim Fişi” (Ek-7) doldurularak, sağlık kurum ve kuruluşlarının sürveyans sorumlusuna günlük olarak gönderilecektir.

b) Sağlık kurumunun sürveyans sorumlusu tarafından, Form-014D’ler, günlük olarak TSM’ye gönderilecektir.

c) TSM’ler tarafından, Form-014D’lerin, aynı gün, Temel Sağlık İstatistikleri Modülü (TSİM) içinde bulunan Form-014D Bildirimi Zorunlu Bulaşıcı Hastalıklar Etken Bildirim Formu sayfasına kayıt edilecektir.

ç) TSİM tarafından bildirimlerin yaş, cinsiyet, ikamet adresi, bildirim yapan kuruluş, hastalık etkeni dağılımına ait raporlaması günlük olarak yapılacaktır.

d) TSİM’de yer alan veriler, TSM ve HSM tarafından kontrol edilecek ve analizleri yapılacaktır.

e) THSK ilgili Daire Başkanlıkları tarafından raporlamalar değerlendirilecektir.

14) B grubunda yer alan hastalıkların dışındaki herhangi bir bulaşıcı hastalık ya da durumun halk sağlığı tehdidi oluşturma riski ve uluslararası öneme haiz halk sağlığı acil durumları Bulaşıcı Hastalıklar Sürveyans ve Kontrol Esasları Yönetmeliği ekinde yer alan karar aracı kullanılarak değerlendirilecek ve sonrasında Kurum tarafından uluslararası bildirimine karar verilecektir (Ek-8).

15) Bulaşıcı Hastalıkların İhbarı ve Bildirim Sistemi Standart Tanı, Sürveyans ve Laboratuvar Rehberinde belirlenen İHBARI gereken hastalıklar tespit edildiğinde, derhal bütün sağlık kurum ve kuruluşları tarafından, en hızlı şekilde telefon, fax gibi iletişim araçları ile TSM’ye derhal ihbarı yapılacaktır. Bu ihbardan sonra yukarıda yer alan esaslar çerçevesinde hastalık bildirimleri yapılacaktır.

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Sayı : 13588366
Konu : Bulaşıcı Hastalıkların
İhbar ve Bildirim Sistemi

16) Bulaşıcı Hastalıkların İhbarı ve Bildirim Sistemi Standart Tanı, Sürveyans ve Laboratuvar Rehberinde belirtilen hastalıklar için, hastalığın etkeninin, kaynağının tespit edilmesi ve yayılımının engellenmesi amacı ile TSM tarafından fiyasyon çalışmalarına başlanacaktır.

17) Gerekli durumlarda fiyasyon çalışmalarına aile hekimleri ve halk sağlığı müdürlükleri de katılacaktır.

18) İhbar ve bildirim sistemi uygulanırken, dünyada yaşanan gelişmeler doğrultusunda güncellenen bildirim zorunlu bulaşıcı hastalıklar listesi ve standart vaka tanımları esas alınacaktır.

Bu Genelge'nin ekleri ile birlikte tüm sağlık kurum ve kuruluşlarına tebliği ile il düzeyinde uygulamaların Genelge'ye uygun olarak yürütülmesi hususunda;

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Eyüp GÜMÜŞ
Bakan a.
Müsteşar

Ek:

- 1- Form-014 (1 sayfa)
- 2- Bildirimi Zorunlu Bulaşıcı Hastalık Grupları (1 sayfa)
- 3- A Grubu Hastalıklara Ait Bildirim Akış Şeması (1 sayfa)
- 4- B Grubu Hastalıklara Ait Bildirim Akış Şeması (1 sayfa)
- 5- C Grubu Hastalıklara Ait Bildirim Akış Şeması (1 sayfa)
- 6- D Grubu Hastalıklara Ait Bildirim Akış Şeması (1 sayfa)
- 7- Form-014D (1 sayfa)
- 8- Uluslararası Halk Sağlığı Acil Durumları Belirlemede Kullanılan Karar Aracı (1 sayfa)